

XXVI Ajaloo-olümpiaadi teemad, märksõnad, kirjandus ja allikad

2017/2018. õppeaastal

PÕHIKOOL

6. klass: Vanad Idamaad: Egiptus, Mesopotaamia, India, Hiina

Märksõnad:

- Egiptus
 - 1) Egiptuse riigikorraldus;
 - 2) Egiptus võimsuse tipul: Thutmosis III, Ramses II, Thutanhamon;
 - 3) Egiptlaste eluolu;
 - 4) Egiptlaste religioon;
 - 5) Egiptlaste kultuuri ja teadussaavutused (meditsiinis, matemaatikas, astronoomias, kujutav kunst, kirjandus, Egiptuse püramiidid).

Vaarao, preestrid, piltkiri, silpkiri, templid, püramiidid, ametnikud, orjad, hieroglüüfid, papüürus, palsameerimine, sarkofaag, muumia, kalender, sfinks, muumia, aritmeetika.

- Mesopotaamia
 - 1) Mesopotaamia riiklik korraldus;
 - 2) Sumerid: linnad ja linnriigid;
 - 3) Leiutised (ader, potikeder, ratas);
 - 4) Babüloonia ja Hammurapi seadused;
 - 5) Vanaaja kultuuripärandi tähtsus (Mesopotaamia ajaloo näitel);
 - 6) Vanaaja eluolu Mesopotaamias;
 - 7) Mesopotaamia religioon.

- India
 - 1) Suurlinnad Induse ääres;
 - 2) Aarjalaste sisserändamine;
 - 3) Kastikord;
 - 4) India kultuur: usulised tõekspidamised, budism ja selle levik, kunst, kirjandus, arvutussüsteem, male.

- Hiina
 - 1) Riikide tekkimine;
 - 2) Hiina keisririigi algus;
 - 3) Hiina Hani dünastia ajal;
 - 4) Hiina kultuur;
 - 5) Hiina müür;
 - 6) Siiditee.

Kirjandus ja allikad:

1. 101 Hiina imet. Tallinn: Tarian Invest, 2007. Lk 124-125.
2. Vaaraode aarded. Vana-Egiptuse hiilgus. Koost. Delia Pemberton, Joann Fletscher. Sinisukk, 2006, lk 62- 67; 144-155; 212- 215 jne. NB! Siin palju pilte ja kaarte.
3. Vanaaja kultuurist ja olustikust. H. Palamets. Tallinn. Valgus, 1976. Märksõnaga: Vanad Idamaad.
4. T. Wilkinson. Ühe tsivilisatsiooni ajalugu aastast 3000 eKr Kleopatrani. Vana-Egiptuse tõus ja langus. Tallinn: Tänapäev, 2013, lk 55, 179, 279 – 284.
5. Antiikmütoloogia ja –kultuur, entsüklopeedia, inglise keelest tõlkinud Ü. Jürviste, K. Klein, E. Puhang. Varrak, 2008, lk 24 – 33 (püramiidid), lk 40 (Ramses II), lk 48 – 57 (religioon), lk 68 79 (eluolu).
6. Vanaaeg I osa, M. Kõiv, M. M. Piir. Avita, 2010. Lk 46 – 81 (Mesopotaamia ja Egiptus), lk 102 - 109 (India), lk 110 – 119 (Hiina).

7. Vanaaeg, I osa, M. Kõiv, Avita 2003. Ptk Mesopotaamia, Egiptuse, India ja Hiina kohta.
8. Vanaaeg. M. Kõiv, toimetajad: Juhan Tamme, Malle Värk, Ursula Vent ja Indrek Kiverik, Avita 2001, Ptk Mesopotaamia, Egiptuse, India ja Hiina kohta.
9. Vanaaeg, M. Kõiv. Avita, 1998, Ptk Mesopotaamia, Egiptuse, India ja Hiina kohta.
10. Muinas- ja vanaaeg: ajalugu VI klassile. J. Selirand. Ptk Mesopotaamia, Egiptuse, India ja Hiina kohta.
11. Vanaaeg, M. Kõiv, 1994. Ptk Mesopotaamia, Egiptuse, India ja Hiina kohta.
12. Ajalooõpik 6. klassile, I osa. S. Pallo. Maurus, 2015, lk 66 – 132 (Mesopotaamia ja Egiptus).

7. klass: Keskaegne linn

Märksõnad:

- Linnade asukohad, tekkimise põhjused. Euroopa suuremad linnad ja Eesti keskaegsed linnad (+ asukoht kaardil).
- Linna välisilme, hoonestus ja linna heakord.
- Maahärrad ja linnaõigused, linnaelanikkond, linna kord ja kohus, gildid ja tsunftid, kaubandus (sh hansakaubandus) ja käsitöö (erinevad erialad).
- Linna elurütm ja peamised pidustused, linnaelanike igapäevaelu.

Kirjandus ja allikad:

1. Eesti ajalugu II. Koostanud ja toimetanud Anti Selart. Tartu, 2012, lk. 74–76, 123–140, 179–184, 203–249, 339–382.
2. Inimene, ühiskond, kultuur II osa XI klassi ajalooõpik, lk. 156–167.
3. Keskaegsed linnad
http://www.histrodamus.ee/?event=Show_main_layers&layer_id=276&lang=est
4. Eesti ajalugu: Keskaegsed linnused ja linnad Eestis
<https://arhiiv.err.ee/vaata/eesti-ajalugu-keskaegsed-linnused-ja-linnad-eestis>
5. Eesti lugu: EESTI LUGU 128. Tartu.
<http://arhiiv.err.ee/vaata/eesti-lugu-eesti-lugu-128-tartu>
6. Eesti lugu: EESTI LUGU 103. Kaitsemüürid
<https://arhiiv.err.ee/vaata/eesti-lugu-eesti-lugu-103-kaitsemuurid>
7. Apteeker Melchior.
<http://www.melchiorfilm.eu/est.html>
8. Väikelinna Detektiivid Elu linnas.
<http://detektiivid.ee/ajatelg/elu-linnas/>

8. klass: Reformatsioon

Märksõnad:

- Katoliku kiriku uuendamise vajadus. Indulgentsid. Jan Hus ja hussiidid. Rotterdami Erasmus.
- Martin Lutheri tegevus ja seisukohad. Wormsi riigipäev. Usupuhastus Saksamaal. Talurahvasõda Saksamaal. Augsburgi usurahu.
- Ulrich Zwingli ja Jean (Johann) Calvini tegevus ja seisukohad. Usupuhastus Šveitsis. Henry VIII ja usupuhastus Inglismaal.
- Erinevate konfessioonide teke Euroopas 16. sajandil. Protestantlikud ja katoliiklikud piirkonnad Euroopas. Reformatsiooniga kaasnenud muutused argielus. Reformatsiooni mõju haridusele ja kultuurile. Trükikunsti levik. Piibli tõlkimine rahvuskeeltesse.
- Vastureformatsioon. Trento kirikukogu. Ignatius Loyola ja jesuiitide ordu.
- Reformatsioon Eestis. Luterluse mõju haridusele ja kultuurile Eestis 16. sajandil. Esimesed eestikeelsed trükised. Vastureformatsioon ja jesuiidid Eestis.

Kirjandus ja allikad:

1. Ajaloo atlas põhikoolile. Regio, 2000. Lk. 56-58. (kokku 3 lk)
2. Ajaloo õpik 7. klassile. Keskaeg, II osa. Inna Põldsam-Jürjo, Juhan Kreem, Pärtel Piirimäe, Marika Mägi, Regina-Maria Blauhut, Kattri Ezzoubi. Avita, 2012. Lk. 102-121. (kokku 19 lk)
3. Ajaloo suurkujud: tsivilisatsiooni lühike ajalugu antiikajast kuni uusaja koiduni. Will Durant. Varrak, 2003 Lk 248-308. (kokku 60 lk)
4. Ajalugu nr 23/2017, lk 25-39. (kokku 15 lk)
5. Eesti ajaloo lugemik gümnaasiumile. Mart Laar ja Lauri Vahtre. Maurus, 2012. Lk. 45-47. (kokku 3 lk)
6. Eesti ajaloo õpik gümnaasiumile, I osa. Esiajast Rootsi aja alguseni. Aivar Kriiska, Ain Mäesalu, Anti Selart, Inna Põldsam-Jürjo, Pärtel Piirimäe. Avita, 2014. Lk 116-119;128-130 (kokku 7 lk)
7. Eesti ajalugu II. Eesti keskaeg. Tiina Kala, Linda Kaljundi, Juhan Kreem, Ivar Leimus, Kersti Markus, Anu Mänd, Inna Põldsam-Jürjo, Erki Russow, Anti Selart, Marek Tamm, Heiki Valk. Avita, 2012. Lk 288-292, 309-314. (kokku 11 lk)
8. Imeline Ajalugu nr 8/2017, lk 28-53. (kokku 25 lk)
9. Leeriõpik nr 3. Kiriku ajalugu ja teave. Simo Heininen, Maija-Liisa Mauranen, Martti Mäkituuri, Lauha Peltola. EELK Konsistoorium 1990. Lk 76-102. (kokku 26 lk)
10. Nad muutsid maailma: pildikesi Saksa ajaloost. Siegfried Fischer-Fabian. Tammeraamat, 2008. Lk 114-131. (kokku 17 lk)

9. klass: Esimene maailmasõda ja selle pärand

Märksõnad:

- Rahvusvahelised suhted enne Esimest maailmasõda, sõja põhjused ja suurriikide sõjaplaanid.
- Sõja algus ja kulg: rinded, tähtsamad lahingud, väljapaistvad väejuhid. Muutused sõjapidamises ja uued relvaliigid.
- Sõda ja ühiskond: seniolematud mobilisatsioonid ja inimkaotused, vägivald, haavatute eest hoolitsemine, meditsiin, elatusaseme langus, naiste ja laste töö kasutamine ning moraalnormide muutumine.
- Esimese maailmasõja tagajärjed: impeeriumide lagunemine, uued riigipiirid, uute rahvusriikide sünd Euroopas.
- Esimene maailmasõda ja Eesti: eestlaste mobiliseerimine, sõjasündmused, autonoomia, rahvusväeosade loomine ning iseseisvuse väljakuulutamise.

Kirjandus ja allikad:

1. Ago Pajur, Martin Seppel. Ajaloo õpik 8. Klassile II osa. Avita, 2013
2. Einar Värä, Ago Pajur, Tõnu Tannberg. Ajaloo õpik 9. klassile, I osa. Avita, 2015
3. Mart Laar, Lauri Vahtre. Lähiajaloo õpik gümnaasiumile, I osa. Avita, 2006
4. Sõdade kroonika: ülevaade sõjalistest konfliktidest 1854. aastast kuni tänapäevani/Paul Brewer; inglise keelest tõlkinud Rein Turu ja Tõnis Värnik. Tallinn: Varrak, 2007. Lk, 94 – 171.
5. John Keegan. Esimene maailmasõda. Tallinn: Varrak, 2002. Lk 253 – 303.
6. Hannes Valter. Sõdadest lähemal ja kaugemal. Artiklite kogumik. Tallinn: 2012. Lk. 35- 47 ja 51 56.
7. Imeline Ajalugu. 2015/1. Lk 36-45.
8. Imeline Ajalugu. 2015/2. Lk 72-79.
9. Imeline Ajalugu. 2015/3. Lk 76-85.
10. Imeline Ajalugu. 2015/4. Lk 56- 63. Fotod.
11. Hanno Ojalo. Tsaari lipu all: merelahingud Eesti vetes Esimese maailmasõja päevil. Sõdur. 2017/1. Lk 55- 59.
12. Eesti aja lood: Liidud ja lepingud
<https://arhiiv.err.ee/vaata/eesti-aja-lood-liidud-ja-lepingud>

GÜMNAASIUM

Lähiajalugu: Esimene maailmasõda ja selle pärand

Märksõnad:

- Esimese maailmasõja põhjused ja ajend. Suurriikide liidud: Antant ja Kolmkliit. Sõjaplaanid.
- Sõja puhkemine. Tähtsamad lahingud lääne- ja idarindel ning teistel sõjatandritel. Mere- ja allveesõda. Itaalia ja Ameerika Ühendriikide sõtta astumine.
- Uuendused sõjapidamises: positsiooni- ja manöövrise sõda, õhusõda, uued relvad .
- Vene impeeriumi kokkuvarisemine: revolutsioonid 1917. aastal. Brest-Litovski rahu.
- Saksamaa ja tema liitlaste kapituleerumine 1918. a.
- Pariisi rahukonverents. Rahulepingud kaotajatega: Versailles´, Saint-Germaini, Neuilly, Trianoni, Sevres´i rahu. Wilsoni 14 punkti.
- Esimese maailmasõja tagajärjed. Muudatused maailma poliitilisel kaardil. Uute rahvusriikide teke. Inimkaotused, inimsusevastased kuriteod, genotsiid.
- Esimese maailmasõja kujutamine kirjanduses ja filmis, tuntud mälestusmärgid.

Kirjandus ja allikad:

1. Nial Fergusson. Maailmasõda. XX sajandi konflikt ja Lääne allakäik. Varrak, lk. 121; 139-144; 170-173; 184-204. (kokku 34 lk)
2. Herbert Grabbi. Maailmasõda, 1996, lk. 158-161; 212; 247-249; 283-284. (kokku 10 lk)
3. 70 suurt lahingut läbi aegade, toim. J. Black, Koolibri, 2006, lk. 229-239. (kokku 11 lk)
4. Eesti ajalugu, V, peatoimetaja S. Vahtre, Tartu, 2010, lk. 402; 406-410; 414- 416; 418-423. (kokku 15 lk)
5. Tagasivaade minevikku – erinevad vaatenurgad, 2000, lk 77-85. (kokku 9 lk)
6. Euroopa ajaloo ristteed. Käsitlusi Euroopa ajaloo võtmehetkedest. Kirjastus Argo, 2012, lk. 192-194; 217-227; 230-237. (kokku 22 lk)
7. Valgus kustub terves Euroopas. – Imeline ajalugu, 2015, nr 1, lk. 36–40. (kokku 5 lk)
8. Argpüksid panevad Belgiale tule otsa. – Imeline Ajalugu, 2015, nr 2, lk. 72–79. (kokku 8 lk)
9. Sõja ainus triumf. – Imeline Ajalugu, 2015, nr 3, lk 76–85. (kokku 10 lk)
10. Rinne 3000 meetri kõrgusel. – Imeline ajalugu, 2013, nr 7, lk. 58–65. (kokku 8 lk)
11. Tapatalgud Verduni all. – Imeline Ajalugu, 2016, nr 8, lk 82–95. (kokku 14 lk)
12. Lähiajalugu I. Õpik gümnaasiumile. Mart Laar ja Lauri Vahtre. Avita, 2014, lk. 26-69. (kokku 42 lk)
13. Lähiajalugu I gümnaasiumile. M. Laar, L. Vahtre. Avita, 2006-2007, lk 36-65. (kokku 30 lk)
14. Sõjad. Ajalugu kaartidel. Eesti Entsüklopeediakirjastus. Tallinn: 2005, lk. 152-187. (kokku 35 lk)
15. Eesti ajaloo atlas, Avita, 2006, lk. 97-100. (kokku 3 lk)
16. NII NAD TAPSIDKI MEIE FERDINANDI 4. Eesti ja eestlased sõjas.
<http://arhiiv.err.ee/vaata/nii-nad-tapsidki-meie-ferdinandi-4-eesti-ja-eestlased-sojas>
17. NII NAD TAPSIDKI MEIE FERDINANDI 7. Uued piirid, uued riigid. Vahur Made
<http://arhiiv.err.ee/vaata/nii-nad-tapsidki-meie-ferdinandi-7-uued-piirid-uued-riigid-vahur-made>
18. NII NAD TAPSIDKI MEIE FERDINANDI 9. Esimene maailmasõda kirjanduses.
<http://arhiiv.err.ee/vaata/nii-nad-tapsidki-meie-ferdinandi-9-esimene-maailmasoda-kirjanduses>
19. World War I in Photos: Introduction. Fotod: 2; 3, 4, 5.
<https://www.theatlantic.com/photo/2014/04/world-war-i-in-photos-introduction/507185/>
20. World War I in Photos: A Century Later. Fotod: 1; 3; 16; 24.
<https://www.theatlantic.com/photo/2014/04/world-war-i-in-photos-a-century-later/507341/>

Üldajalugu: Reformatsioon ja vastureformatsioon

Märksõnad:

- Katoliku kiriku reformimise vajadus. Reformatsiooni algus: hussiitide liikumine. Jan Hus. Konstanzi kirikukogu. Hussiitide sõjad.
- Saksa reformatsioon. Karl V. Saksa keisririik 15.sajandi lõpul – 16.sajandi algul. Martin Luther. 95 teesi. Usupuhastus. Philipp Melanchton. Talurahvasõda. Augsburgi usutunnistus ja usurahu.
- Šveitsi reformatsioon. Ulrich Zwingli ja tema õpetus. Jean Calvin ja kalvinism.
- Reformatsioon Inglismaal. Inglismaa 16.sajandil – kuningavõim ja majandus. Henry VIII. Konflikt paavstivõimuga. Anglikaani kiriku teke. Rekatoliseerimise katse. Mary I.
- Anglikaani kiriku võit Inglismaal.
- Ususõjad Prantsusmaal. Hugenotid. Pärtliöö. Nantes'i edikt.
- Vastureformatsioon. Jesuiitide ordu. Ignatius Loyola. Hispaania kui vastureformatsiooni kants. Felipe II.
- Reformatsioon Eestis. Usupuhastus linnades ja maal. Pildirüüste. Melchior Hoffman. Lõuna-Eesti rekatoliseerimine Poola võimu ajal. Jesuiitide tegevus Tartus. Luterluse mõju.

Kirjandus ja allikad:

1. Inimene, ühiskond, kultuur. II osa. Keskaeg ja varauusaeg. Tiit Aleksejev, Karin Hiiemaa, Tiina Kala, Olaf-Mihkel Klaassen, Tarmo Kulmar, Ain Mäesalu, Helmut Piirimäe (koost), Krista Piirimäe, Pärtel Piirimäe, Olev Teder. Koolibri, 2000. Lk 147-153, 188-215.
2. Inimene, ühiskond, kultuur. II osa. Mait Kõiv, Mati Laur. Avita, 2007. Lk 194-195, 224-235.
3. Eesti ajalugu I. Gümnaasiumile. Mart Laar, Lauri Vahtre. Maurus, 2013. Lk 162-167, 188-189.
4. Imeline Ajalugu, nr 8/2017. Lk 28-53.
5. Imeline Ajalugu, nr 12/2012. Lk 16-25, 34-37.
6. Tuna: ajalookultuuri ajakiri nr 3/2003. Inna Põltsam. Reformatsiooni mõju argielule Liivimaal. <http://www.ra.ee/ajakiri/reformatsiooni-moju-argielule-liivimaal/>
7. Euroopa üldine kiriku ajalugu: selle algusest kuni tänapäevani. Riho Saard. Argo, 2005. Lk 202-240.
8. Kristluse ajalugu selle algusest tänapäevani. Riho Saard. Argo, 2013. Lk 259-311.
9. Kirikulugu. Simo Heininen, Maija-Liisa Mauranen, Martti Mäkituuri, Lauha Peltola. Olion, 1991. Lk 75-94.
10. Religioonide atlas: uskumused, praktikad ja territooriumid. Brigitte Dumortier, Madeleine Rouvillois. Tänapäev, 2010. Lk 18-19.
11. Audiovisuaalne õppematerjal. Ajalooõpetus ja pildid. 009 Reformatsioon. <http://www.eays.edu.ee/aja/index.php/6ppematerjalid/ajalugu/144-oppematerjal-ajalooopetus-ja-pildid-eduko>
12. EESTI LUGU 247. Reformatsioon. <https://arhiiv.err.ee/vaata/eesti-lugu-eesti-lugu-247-reformatsioon>
13. Eesti lugu. Poola aeg. Jesuiidid. http://vikerraadio.err.ee/v/eesti_lugu/saated/6477aaf4-81bf-4ec0-aa38-c8414c338a33/eesti-lugu-poola-aeg-jesuiidid

Eesti ajalugu: Eesti 1917 – 1945

Märksõnad:

- Eesti omariikluse saavutamise eeldused ja protsess (Veebruarirevolutsioon, autonoomia, Maanõukogu (Maapäev), Asutav Kogu, iseseisvusmanifest, Päästekomitee)
- Eesti Vabadussõja käik, tähtsamad sündmused ja Tartu rahu (Vabadussõja algus ja Eesti territooriumi vabastamine, Landeswehr'i sõda ja Võnnu lahing, Tartu rahuläbirääkimised ja rahulepingu sõlmimine)
- Eesti ühiskonna poliitiline areng 1920. ning 1930. aastail (Eesti esimene põhiseadus ja riigikord, riiklikud sümbolid, erakondlik süsteem, kommunismioht, vabadussõjalased (vapsid), põhiseaduslik kriis, 12. märtsi 1934. a riigipööre, vaikiv ajastu, 1938. a põhiseadus ja Eesti riigikord kuni 1940)
- Eesti ühiskonna majanduslik areng 1920. ning 1930. aastail (1919. a maaseadus, Eesti majandust iseloomustavad jooned 1920. aastatel, majanduskriis ja selle mõju, Eesti majanduse põhijooned 1930. aastatel)
- Eesti ühiskonna kultuuriline areng 1920. ning 1930. aastail (haridus, Kultuurkapital, kirjandus, kujutav kunst, arhitektuur, muusika, teater ja kino, ajakirjandus ja raadio, sport, usk ja kirik, seltsid, kodu, olme)
- Eesti Teises maailmasõjas: iseseisvuse kaotamine, okupatsioonid, sõjakaotused ja -kahjud, iseseisvuse taastamise katse ja Eesti taasokupeerimine. (MRP, baaside leping ja baaside aeg; Nõukogude esimene okupatsioon: Eesti okupeerimine, valitsuse vahetamine, pseudovalimised, anneksioon, sundvõõrandamine ja ümberjaotamine, juuniküüditamine ja repressioonid, vastupanu ja metsavendlus; eestlased Nõukogude, Saksa ja Soome armees. Saksa okupatsioon: okupatsiooni võimustruktuurid ja Eesti Omavalitsus, repressioonid ja genotsiid, rahvuslik opositsioon, 1944. a õhurünnakud Eestile ja lahingud Eesti pinnal, Otto Tiefi valitsus).

Kirjandus: *

1. LAAR, Mart; VAHTRE, Lauri 2014. Lähiajalugu. Õpik gümnaasiumile, I osa. 20. sajandi algusest II maailmasõja lõpuni. Tallinn: Avita. Lk 20–25, 72–93, 130–135, 172–177.
2. LAAR, Mart; VAHTRE, Lauri 2012. Eesti ajaloo lugemik gümnaasiumile. Tallinn: Maurus. Lk 160–174, 220–243.
3. VAHTRE, Sulev (peatoimetaja) 2010. Eesti ajalugu V. Pärisorjuse kaotamisest Vabadussõjani. Õpetatud Eesti Selts, Tartu: Ilmamaa. Lk 411–413, 414–416, 424–426, 427–431.
4. VAHTRE, Sulev (peatoimetaja) 2005. Eesti ajalugu VI. Vabadussõjast taasiseseisvumiseni. Õpetatud Eesti Selts, Tartu: Ilmamaa. Lk 65–106, 118–134, 153–156, 159–163, 165–180, 184, 190, 196–203, 204–209, 213–227.
5. GRAF, Mati (aluskäsikiri) 2004. XX sajandi kroonika. Eesti ja maailm II osa. 17.06.1940–31.10.1961. Tallinn: Eesti Entsüklopeediakirjastus. Lk 23, 24, 29, 40, 44.
6. KESKPAIK, Maarja (koostaja) 2013. Eesti ajaloolised kõned. Tallinn: Skymarket OÜ. Lk 119–130.
7. BRÜGGEMANN, Karsten 2008. Ajalooteadus ja Eesti Vabadussõda – uut uurimisperspektiivi otsides. Ajalooline Ajakiri, 2008, 3 (125), Lk 171–183.
<http://ojs.utlib.ee/index.php/EAA/article/view/334/329>
8. MARIPUU, Meelis; OJA, Mare (koostajad) 2009. Kommunistlike režiimide kuritegudest. Õppematerjal. Tallinn: Eesti Ajalooõpetajate Selts. Lk 62–68.
Õppematerjal on kättesaadav ka elektrooniliselt EAÜS-i koduleheküljel nii eesti kui vene keeles
<http://www.eays.edu.ee/aja/index.php/6ppematerjalid/ajalugu/125-kommunismi-kuriteod>
9. OJA, Mare (koostaja) 2007. Holokaust. Õppematerjal: allikad, õppeülesanded, mälestused, teabetekstid. Tallinn: Eesti Ajalooõpetajate Selts. Lk 30–36.
Õppematerjal on kättesaadav ka elektrooniliselt EAÜS-i koduleheküljel
<http://www.eays.edu.ee/aja/index.php/6ppematerjalid/ajalugu/122-holokaust>

10. OJA, Mare (koostaja) 2013. Eesti kultuuriloo õppematerjal I–XVII. Tallinn: Eesti Ajaloo- ja Ühiskonnaõpetajate Selts.

Õppematerjal on kättesaadav ka elektrooniliselt EAÜS-i koduleheküljel

<http://www.eays.edu.ee/aja/index.php/6ppematerjalid/ajalugu/126-eesti-kultuuriloo-oppematerjal-eaus-2013>

- Eesti kultuuriloo õppematerjal I. Raplamaa. Lk 78.
 - Eesti kultuuriloo õppematerjal II. Viljandimaa. Lk 94.
 - Eesti kultuuriloo õppematerjal III. Võrumaa. Lk 62.
 - Eesti kultuuriloo õppematerjal IV. Läänemaa. Lk 94.
 - Eesti kultuuriloo õppematerjal V. Hiiumaa. Lk 46.
 - Eesti kultuuriloo õppematerjal VI. Lääne-Virumaa. Lk 70.
 - Eesti kultuuriloo õppematerjal VII. Jõgevamaa. Lk 60.
 - Eesti kultuuriloo õppematerjal VIII. Järvamaa. Lk 62.
 - Eesti kultuuriloo õppematerjal IX. Valgamaa. Lk 66.
 - Eesti kultuuriloo õppematerjal X. Tartu. Lk 96, 100, 106, 112.
 - Eesti kultuuriloo õppematerjal XI. Ida-Virumaa. Lk 76, 78, 94, 96.
 - Eesti kultuuriloo õppematerjal XII. Saaremaa. Lk 96.
 - Eesti kultuuriloo õppematerjal XIII. Tallinn. Lk 72, 76, 88, 90, 96, 98, 100, 102, 104.
 - Eesti kultuuriloo õppematerjal XIV. Tartumaa. Lk 66.
 - Eesti kultuuriloo õppematerjal XV. Harjumaa. Lk 64.
 - Eesti kultuuriloo õppematerjal XVI. Põlvamaa. Lk 58.
 - Eesti kultuuriloo õppematerjal XVII. Pärnumaa. Lk 78, 94, 98.
11. Rahvusarhiiv 2016. Konstantin Pätsi viimane avalik kõne 21. juunil 1940.
<https://www.youtube.com/watch?v=xf6tzu2IO5k> **
12. TALVIK, Mati. 2008. Eesti aja lood: Lipp, vapp ja kroon. Tallinn: ERR.
<https://arhiiv.err.ee/vaata/eesti-aja-lood-lipp-vapp-ja-kroon>
13. TALVIK, Mati 2013. Ajavaod. Ärimehed: J. Puhk ja Pojad. Tallinn: ERR.
<https://arhiiv.err.ee/vaata/ajavaod-arimehed-j-puhk-ja-pojad>
14. METLEV, Sergei 2014. Dokumentaalfilm "Vabariigi hukk: nõukogude okupatsioon" I osa. (NB! Film on venekeelsete subtiitritega!). Tallinn: MTÜ Avatud Vabariik
<https://www.youtube.com/watch?v=bELeMM7B5UE>
15. METLEV, Sergei 2014. Dokumentaalfilm "Vabariigi hukk: nõukogude okupatsioon" II osa. (NB! Film on venekeelsete subtiitritega!). Tallinn: MTÜ Avatud Vabariik
https://www.youtube.com/watch?v=qNNr4l_Gbo

* NB! Leheküljenumbriid näitavad, et lugemist tuleb alustada märgitud lehel algavast pea- või alapeatükist ja lugeda tuleb kuni märgitud lehel lõppeva pea- või alapeatüki lõpuni, mis tähendab, et kokku on lehekülgi vähem kui leheküljenumbrite järgi võiks avata.

** NB! Filmide/salvestiste puhul on arvestatud, et 2 minutit võrdub ühe lehekülje tekstiga.

Märksõnade ja kirjanduse loetelu koostasid Eesti Ajaloo- ja Ühiskonnaõpetajate Seltsi liikmed.

Eesti Rahvusringhääling on andnud loa kasutada hariduslikel eesmärkidel nende käsutuses olevaid audio-visuaalseid allikaid. Kontaktisik: ERRi arhiivide juhataja Heli Pikk.

Kirjanduse ja allikate sobivust hindas Tartu Ülikooli professor Tõnu-Andres Tannberg.

Loetelu vormistas Heli Kirsi

Eesti Ajaloo- ja Ühiskonnaõpetajate Seltsi XXVI Ajaloo-olümpiaadi koordinaator

Rakvere Gümnaasiumi ajaloo- ja ühiskonnaõpetuse õpetaja

Kontakt: heli.kirsi@gmail.com , 56921946

Edu ja tahet olümpiaadiks valmistumisel!